

LEADER
EESTI

Elu kahe
maailma piiril

LÕUNA-EESTI

Peipsimaa elu lainetel

FOTO: HANNES SOOSAAR

PEIPSI – Euroopa suuruselt neljas järv ja üks kalarikkaim siseveekogu. Peipsi tähistab ka piiri: riikide, kultuuride, tõekspidamiste ja erinevate maailmakäsitluste vahel. See järv on toonud leiva lauale ja pakkunud kaitset. See järv ühendab ja lahutab...

PEIPSI järv koosneb kolmes osast – Pihkva järvest, Lämmijärvest ja Suurjärvest. Järves elab 35 liiki kalu ja Peipsit peetakse üheks parimaks kalajärveks. No kes siis ei teaks peipsi tinti! Täna lemmikute hulka kuuluvad eelkõige räabis, haug, särg, latikas, ahven, siig (ihes), koha ja luts. Paraku on räabise populatsioon oluliselt kahanenud ja see ei kuulu praegu püügikalade hulka. Üheks põnevamaks kalapüügiviisiks peetakse aga talvist sikuskaga ahvenapüüki. Peipsi sikuskad valmivad enamjaolt käsitööna.

PEIPSI läänepoolset põhjarannikut palistavad Alutaguse põlismetsad ja enam kui 30 km pikkune liivarand. Kallastel saab uudistada 8 m kõrgust liivakivipaljandit. Järve lõunaosa kaldad on aga soostunud: järve põhjaosa kerkib ja järv nihkub lõuna suunas, ujutades üle lõunapoolseid kaldaalasid.

PEIPSIMAA suurim rändelaine leidis aset 18. sajandil, mil üle Peipsi põgenes Kodavere kanti Venemaa impeeriumi ametlike kirikuvõimude poolt tagakiusatud vanausulisi. Nad rajasid Peipsi läänekaldale rannakülad, mis on elujõulised tänaseni – Raja,

Kolkja, Varnja, Vana-Kasepää, Beresje. Palju vanausulisi elab ka Kallaste ja Mustvee linnas ning Piirissaarel.

PEIPSIMAA „pealinna“ Mustveed on rahvasuus kutsutud usupealinnaks, sest 1500 elanikuga linnas tegutseb lausa viis konfessiooni. Sealse vanima ehk vanausuliste koguduse kõrval tegutseb Mustvees ka Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu kogudus, maailmaski ainulaadne Mustvee Halastuse ja Püha-Kolmainisuse Ainuuusu kogudus, Mustvee Evangeelne Luterlik kogudus ja Mustvee Betaania kogudus. Nii jaanipäevi kui jõule on Mustvees topelt.

PEIPSI ääres on ammu ajast tegeletud lisaks kalapüügile käsitöö ja aedviljade kasvatamisega. Peipsi sibul, peipsi kurk, peipsi koha, peipsi tint, peipsi räabis, vanausuliste maiused, nt rõõsa koorega keedetud suhkur – kõik need lõhnad ja maitset seostuvad tänase Peipsimaa. Paikonna eripäraks on ka tänav-külad ja tänav-turud: maantee ääres ning külatänavatel pakutakse hooajal suitsukala ja voblat, puu- ja kõõgivilja. Maikuust septembrini väldanud laadatraditsioon jätkub endiselt: tuntumad on Lohusuu kalalaat, Avinurme tünnilaat, Mustvee laad, Kasepää, Kallaste ning Lüübnitsa kala- ja sibulalaadad.

Kohtumiseni Peipsimaal – elu lainetel!

www.visitpeipsi.com